

ARBEIDS- OG INKLUDERINGSDEPARTEMENTET
(AID)
Postboks 8019 Dep.
0030 Oslo

ARBEIDS- OG INKLUDERINGSDEPARTEMENTET

MOTTATT

29 MAR 2007

Også sendt pr e-post til: jo@aid.dep.no

Oslo, 28. mars 2007

Vår ref: Gry Myklebust/ DOK-2007-00732

Deres ref:

HØRING - FORSLAG OM KVALIFISERINGSPROGRAM MED TILHØRENDE STØNAD I NYTT KAPITTEL 5A I SOSIALTJENESTELOVEN

Det vises til departementets brev av 14. februar 2007 vedrørende forslag om kvalifiseringsprogram med tilhørende kvalifiseringsstønad i nytt kapittel 5A i sosialtjenesteloven med høringsfrist 30 mars 2007. Handels- og Servicenæringens Hovedorganisasjon (HSH) gir med dette sitt hørings svar.

HSHs har følgende kommentarer:

1) HSH er i hovedsak positiv til ordningen med kvalifiseringsprogram med tilhørende kvalifiseringsstønad

HSH er fornøyd med at den foreslåtte ordningen støtter opp om arbeidslinjen og målsettingen om å få flere i arbeid. Det påpekes i denne sammenheng at HSH ser viktigheten av fleksible virkemidler og tiltak, og at disse så langt det er mulig tilpasses den enkeltes behov og forutsetninger. Individuell oppfølging og skreddersøm er etter HSHs mening en positiv utvikling innen velferdsforvaltningen, men er samtidig tidkrevende for NAV. HSH forutsetter at det vil legges ressurser i kompetanseheving og rutiner for oppfølging av dette arbeidet.

HSH registrerer at departementet har tatt inn hjemler for å gi nærmere retningslinjer i form av forskrifter i forbindelse med de enkelte paragrafer i det nye kapittelet i sosialtjenesteloven, og at departementet vil vurdere behovet for slike retningslinjer. HSH mener ordningen gjerne kan være basert på skjønnsmessige vurderinger slik den er utformet, men mener det fremstår fornuftig og nødvendig å gi enkelte retningslinjer for skjønnet ved forskrift og/eller rundskriv. Dette vil også bidra til å sikre likebehandling innen ordningen. HSH mener retningslinjer for skjønnet særlig vil være viktig i forhold til de punkter departementet berører i sitt punkt 5.2 i høringsnotatet, nemlig hva som skal til for å ha vesentlig nedsatt arbeidsevne, hva som skal legges i "nødvendig og hensiktsmessig" i § 5A-1 annet ledd bokstav b og om bruk av arbeidsevnevurderinger. Videre vil det være behov for retningslinjer for når programmet skal/kan bringes til opphør, se nærmere om dette under punkt 4 nedenfor.

2) Det vil være svært viktig at kvalifiseringsprogrammene får et reelt innhold

Ordningens suksess vil være avhengig av at det finnes tilstrekkelige reelle tilbud om aktuelle tiltak og aktiviteter som er beskrevet å kunne inngå i et slikt program.

Dette betyr behov for en forsterket innsats med hensyn til blant annet arbeidsmarkedstiltak, avklaringstiltak og tiltaksplasser. HSH registrerer med tilfredshet departementets presisering i punkt 5.7.3 at kvalifiseringsprogrammet kan bestå i tiltak fra offentlige aktører, samt frivillige organisasjoner og private bedrifter. Private tilbydere bør tas i bruk for å sikre ordningens effektivitet og god utnyttelse av aktuelle tilbud der de finnes. Økt konkurranse rundt tilbud av nødvendige tjenester i et slikt program kan også bidra til å sikre ordningens kvalitet. Dette må også kunne gjelde bruk av arbeidsevnevurderinger, og andre avklaringstiltak.

3) HSH er i utgangspunktet positiv til at programmet får en egen tilhørende stønad

HSH mener det er fornuftig og rimelig at deltakelse i kvalifiseringsprogrammet innebærer en noe høyere stønad enn den eksisterende økonomiske sosialhjelpen. Det skal lønne seg å jobbe. På samme måte bør deltakelse i aktivitet som bedrer muligheten til å komme ut i inntektsgivende arbeid også være lønnsomt. Det fremstår etter HSHs syn dermed rimelig at deltakelse i programmet gir en høyere inntekt enn mer eller mindre passiv mottakelse av sosialhjelp. Det må videre være lønnsomt å delta i programmet uavhengig av hvor i landet man bor. Det må derfor tas hensyn til at enkelte deltakere bor i kommuner med generelt høye bo-kostnader. For enkelte kan det være slik at summen av den økonomiske sosialhjelpen og bostøtten de mottar vil være større enn kvalifiseringsstønad. Dette må hensyntas ved utformingen av ordningen, slik at det uavhengig av bosted vil lønne seg å delta i kvalifiseringsprogrammet.

HSH ønsker også å bemerke at ordningen må utformes på en slik måte at det ikke skapes terskeeffekter som innebærer at deltakeren kvier seg for å ta det endelige steget over i ordinært arbeid og unødig lenge blir værende i programordningen.

Videre må stønadsstørrelsen for unge deltakere i programmet utformes på en slik måte at størrelsen på stønaden ikke fremmer spekulasjon i forhold til hva som er mest økonomisk lønnsomt av eventuelle studier og programdeltakelse. På den ene siden er det viktig å fange opp unge, potensielle sosialhjelpsmottakere og gi dem et reelt og aktiviserende alternativ til passiv stønadsmottakelse. På den annen side er det viktig at ordningen ikke gir økonomiske incentiver eller "valgmulighet" til å delta i programordningen for unge som ellers vil kunne følge normale studieløp.

I høringsnotatets pkt. 7.5.2 fastslår departementet at deltakelse i kvalifiseringsprogram ikke er arbeidsforhold, slik at bl.a. arbeidsmiljølovens regler om oppsigelsesvern ikke kommer til anvendelse. HSH er enig i dette. Departementet har videre vurdert og kommet til at deltakere i kvalifiseringsprogrammet likevel bør være omfattet av arbeidsmiljølovens HMS-regler slik for eksempel tilfellet er for personer i opplærings- og attføringstiltak som er utplassert i virksomheter uten å være arbeidstakere, jf. aml. § 1-6. HSH ser det som positivt at departementet klargjør at arbeidsmiljøloven ikke kommer til anvendelse for deltakere i kvalifiseringsprogram annet enn hva gjelder vern mot arbeidsulykker og helseskader.

HSH støtter også departementets forslag om at det i sosialtjenesteloven presiseres at kvalifiseringsstønad etter sosialtjenesteloven faller utenfor plikten til å betale arbeidsgiveravgift, i det kvalifiseringsstønaden ikke er lønn for arbeid, jf. høringsnotatets pkt. 7.3.

4) Økte økonomiske rettigheter må følges av klare forpliktelser fra mottakers side

Økte økonomiske rettigheter må følger av klare forpliktelser fra mottakers side. Dette må også innebære at dersom forpliktelsene til stønadsmottakeren ikke overholdes, må dette kunne sanksjoneres av NAV, eksempelvis ved opphør av programmet. HSH slutter for øvrig seg til forslaget om reduksjon i stønad ved illegitimt fravær i den foreslåtte § 5A-8. Ansvar til eventuelle private virksomheter som deltar i ordningen, må i slike sammenhenger begrense seg til å melde fra om fraværet til den saksbehandler i NAV som følger opp den aktuelle programdeltakeren.

Etter HSHs syn bør det imidlertid presiseres noe nærmere i den foreslåtte § 5A-6 når et program skal stanses. Det fremgår i høringsnotatet at saklig grunn for opphør av programmet kan være vesentlig eller gjentatt fravær. Det fremgår videre i høringsnotatet at hvorvidt et program skal stanses grunnet fravær, må vurderes ut fra hvor lenge vedkommende har deltatt i programmet, progresjon og fraværsgrunn. HSH mener det bør gis klare retningslinjer for dette. Dette er viktig som en forventingsavklaring overfor programdeltakeren, og for å sikre likebehandling. Videre bidrar dette til å sikre at de ressurser NAV bruker i arbeidet med programmene, kanaliseres til de mottakere som er motiverte for ordningen.

Dersom departementet har ønske om videre dialog eller møte vedrørende forslaget, stiller vi oss gjerne til disposisjon.

Vennlig hilsen

**HANDELS- OG SERVICENÆRINGENS
HOVEDORGANISASJON**

Kim Nordlie
Direktør